

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohlo
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII. CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), JANUARY 8, 1945 ŠTEVILKA (NUMBER) 6

Predsednik zahteva totalno mobilizacijo delovne moči

NEMCI V BELGIJI SO USTAVLJENI

Opasnost na sektorju pri Strassbourgu še ni minila. Vesti z drugih bojnih front

PARIZ, 7. jan. — Feldmaršal Montgomery je naznanil, da so Nemci na severni strani belgijske vzhodne definitivno ustavljeni, in da so zavezniške čete na dotičnem sektorju presekale glavno nemško linijo za dobavo vojnega materiala.

O uspešnih operacijah se javlja tudi s fronte na južnem boku, kjer se bori tretja ameriška armada gen. Pattona.

Montgomery je v svoji izjavi dal visoko priznanje vzdržnosti in hrabrosti ameriških čet, ki so ustavile Nemce na severnem boku nacistične ofenzive v Belgiji.

Močne protinapade vzporedno jajo Nemci na fronti pri Saarju, kjer so prekoračili Reno na eni nadaljni točki in ogrožajo Strassbourg od treh strani. Ena poročila pravi, da so zavezniški ukrepi izpremenili Strassbourga.

Rusi odbili nemške napade proti Budimpešti

LONDON 7. jan. — Iz Moskve se poroča, da so Nemci vzporedno vzhodno od Budimpešte, da bi olajšali položaj posadke, ki se bori v glavnem mestu, da pa so bili vsi napadi po krvavih bojih odbiti. Poročilo pravi, da Nemci z napadi nadaljujejo, a koravno so utrpeli silne izgube.

Ljuta borba za posest Budimpešte se nadaljuje. Včeraj so Rusi zavzeli nadaljnjih 175 mestnih blokov, in imajo sedaj v posesti polovico mesta.

Invazija Luzona ni več daleč

WASHINGTON, 7. jan. — Gen. MacArthur je danes naznanil, da ameriška zračna sila nadaljuje z bombardiranjem japonskih pozicij na južnem Luzonu, kakor se imenuje glavni filipinski otok. Ističasno naznanja tokijski radio, da se je invazija Luzona morda že začela, ter poroča o velikih kretanjih ameriških transportnih ladij.

Ta poročila niso potrjena od ameriških oblasti, ampak vtis obstoji, da invazija Luzona ni več daleč ali pa je morda že v razmahu.

Banditi ujeti

V soboto zgodaj jutraj so prišli v gostilno Ed's Cafe na 12800 Superior Ave. trije banditi, ki so postavili goste ob steno in jih pričeli obirati. Gospodinja se je baš tedaj nahajala v telefonski koči in je brž poklicala moža, ki je obvestil policijo. Tako se je zgodilo, da je policija presenetila tolovaje, ki so bili še v gostilni. Odprla je ogenj in vsi trije — dva črna in en Italijan — so bili ranjeni in na licu mesta ujeti.

Nadaljne mestne novice boste našli na 3. strani današnje izdaje.

Moški do 37. leta, ki so brez vzroka pustili vojno delo, bodo morali v armado

Nova odredba se tiče vseh moških, katerih vpoklic je bil odložen radi dela; klicani bodo tudi telesno manj sposobni, ki so pustili za vojni napor važno delo

WASHINGTON, 6. jan. — Narodni naborni urad je danes odredil rekrutiranje za vojaško službo vseh moških od 18. do 37. leta, katerih vpoklic je bil odložen radi njihovega dela, vključno s tistimi, ki posedajo manjše telesne hiše, ako so pustili delo brez odobritve nabornega odbora.

Namen odredbe je, preprečiti skakanje od enega dela na drugo, potem ko je naborni odbor dovolil odložitve vojaškega odločka, in smatra se, da je s tem podvrženih vojaških službi do pet milijonov moških med 18. in 37. letom.

Ta korak je bil naznanjen takoj za petimi predsednikovskimi poslanici na kongres, v katerem se urgira strožjo kontrolo delovnih moči za pospeševanje vojnega napora. Izjema so edino le oni, ki so bili začasno oproščeni radi dela na farmi.

Nova regulacija pokriva moške, klasificirani kot 2-A in 2-B, ki bi bili podvrženi ome-

IZREDNO PRIZNANJE LAUSCHETU V SLOVO

Snoči se je vršila v Euclid Ave. baptistični cerkvi nenavadna priredba, katero je organiziral pastor dr. Bernard C. Clausen v priznanje in slovo novemu guvernerju Lauschetu. Sodelovali so civilne politične in verske skupine vseh vrst. Govorili so: Edward Blythin za republikance, rabinec Bricker za židovske kongregacije; dr. Sharpe za protestantske cerkve, Paul Bellamy, urednik "Plain Dealerja", za časopise, in župan Thomas A. Burke.

Proizvajana je bila himna, katero je zložil dr. Clausen na čast novemu guvernerju.

Kako je bilo v Franciji pod nemško okupacijo

Odgovor francoskega industrijalca na trditev, da je Francija pod nacijo uživala prosperiteto

NEW YORK, 6. jan. — Pretekli četrtek je Frederick C. Crawford iz Clevelanda, ki je predsednik Thompson Products Co. in predsednik Narodne zveze tovarnarjev na banketu newyorške zbornice kritiziral ameriško vlado, da ni nikdar povedala resnice glede Francije pod nemško okupacijo. Rekel je, da je Francija pod Nemci uživala prosperiteto, da je podtalno gibanje v Franciji sestajalo večji del iz komunistov, ki so mnogo več vlakov oropali kot pa poglivali v zrak, in da ako bi bili Nemci, še nekaj časa ostali v državi, bi se bili Francozi zadovoljni ostati pod nemško oblastjo.

Na te izjave je danes odgovoril Eugene Gentil, francoski industrijalec in direktor francoske nabavne komisije v Zed. državah, ki je izjavil, da je Crawford, ki se je nedavno vrnil iz obiska v Franciji, svoje informacije očitno dobil od francoskih ultra-konservativcev, katere je označil za fašistično nadahnjene ljudi.

Kakšna je bila nemška "prosperiteta"

"Kar Mr. Crawford imenuje prosperiteto, ni bilo nič drugega kot inflacija," je izjavil Gentil. "Francozi so skozi štiri leta plačevali Nemcem po 500 milijonov frankov na dan. Nemci so bili na ta način sposobni razkošno trošiti in so z inflacijo francosko valuto postavno ropali deželo njenega imetja in blaga.

Z ozirom na Crawfordovo trditev, da je v Franciji videl "rejene konje, ki so bili upreženi v voz, ki je bil opremljen z obroči iz kavčuka," je Gentil rekel: "Tó ni vprašanje prosperitete. Celotno Nemcem ni bilo mogoče preprečiti, da bi rastla trava, s katero se je krmilo živali."

Stare Goebbelsove laži

Gentile je izjavil, da Crawford govori o francoskem podtalnem gibanju, ki se je borilo proti nacijam natančno tako

Vlada omejila konvencije, potovanje

WASHINGTON, 6. jan. — Vojni mobilizacijski direktor Byrnes je objavil apel na javnost, da se prekliče vse konvencije, ki zahtevajo navzočnost več kot petdeset oseb, ako se imajo iste vršiti po 1. februarju. Na ta način se upa omejiti potovanje za svrhe, ki niso povezane z vojnim naporom.

Byrnes je izrazil vero, da bo javnost poziv upoštevala in sodelovala z vlado, vsled česar ni ukrenil ničesar glede načina, kako naj se ukrep vsili, ako bi bilo to potrebno, ampak naznanil je organiziranje posebnega vladnega odbora, ki bo sprejemal prošnje za konvencije in odločal, ako je potreba teh sestankov dovolj važna za vojni napor, da se odobri rabo transportnih sredstev.

Silna rast potovanja na železnih

Ta poziv, ki bo spremenjen v formalno odredbo, ako ga javnost ne bi upoštevala, je bil pričakovan, odkar je Byrnes prepovedal obdržanje konjskih dirk in omejil druge športne priredbe.

Byrnes je odkril, da je navzile rastoči potrebi prostora na vlakih za vojaške svrhe število prepotovanih milj na osebnih vlakih naraslo med 1941 in 1944 iz 29 milijonov milj na 96 milijonov milj, in da od tega odpade na vojaško osobe samo 10 do 15 procentov prostora na navadnih potniških vozov in okrog polovico na Pullman vozovih.

Busi brez sedežev

Mesto je včeraj dobilo od White Motor Co. osem novih busov, ki imajo biti danes dani v promet, ampak večji del novih busov je bodisi brez sedežev, ali pa imajo stare sedeže samo na eni strani. Tudi šip ni za vsa okna, zato bodo nekatera pokrita s platnom. White Motor Co. pravi, da naročenih pritlikljev vsled vojnih razmer ne more dobiti. To so prvi novi busi, ki jih je dobil mestni transitni sistem, odkar je dežela v vojni.

Darujte kri!

Rdeči križ nujno apelira na javnost za večje darovanje krvi za ranjene vojake. Darovanje krvi je zadnje dni jako zaostalo, ker so bili mnogi redni darovalci vsled prometnih neprilic zadržani. Gl. stan za darovanje krvi je na 1227 Prospect Ave. kot je skozi štiri leta trdil dr. Goebels in kakor so za njim trdili kolaboracionisti v Vichyju. Rekel je, da sta bila med 19 člani centralnega podtalnega odbora samo dva komunisti, in potem dostavil:

"Kar se tiče tatvine ali ropanja, lahko rečemo, da ni n. pr. v Parizu nihče, niti Mr. Crawford, nikdar omenil niti enega slučajja vloma, ki bi ga bil izvršil kak člen francoskih notranjih sil. Pripravljeni smo odpreti naše rekorde glede činov, ki jih je izvršilo podtalno gibanje in o pohvali od strani zavezniških poveljnikov, ki bi gotovo ne bili hoteli imeti opravka s tolpo komunistov, mladih ljudi in bivših zločincev iz podzemlja."

Poslanica kongresu obravnava pereča vprašanja na domači, vojni in na mednarodni fronti

WASHINGTON, 6. januarja. — Predsednik Roosevelt je danes naslovil na kongres Zed. držav poslanico, v kateri je pozival k sprejetju zakona za totalno mobilizacijo vseh moških in ženskih delovnih moči, da se zagotovi poraz Nemčije v tekočem letu in pospeši zlomitev "zločeste moči" Japonske.

Poslanica, katere predsednik ni osebno prečital kongresu, temveč je bila citana pred zbranimi člani poslanske in senatske zbornice od strani kongresnega klerka, obravnava celotno polje perečih in domačih in mednarodnih vprašanj. Bila je to 13. poslanica, ki jo je Roosevelt naslovil kongresu, odkar je prišel v Belo hišo.

Kongres napeto poslušal

Zbrani zakonodajci so napeto poslušali obširno poslanico, katere čitanje je vzelo skoro polno uro. Čitanje ni bilo niti enkrat prekinjeno s ploskanjem. Ko je bila poslanica prečitana, so kongresniki in senatorji vstali in vljudno zaploskali.

Zvečer je predsednik bistvene dele svoje poslanice podal v pol ure trajajočem radijskem govoru, ki ga je imel na splošno publiko.

Priporočila za pospeševanje vojnega napora

Poglavitne točke programa, ki ga je predsednik predložil kongresu, kar se tiče aktivnosti na domači fronti so sledeče: Kongres naj bi brez odlašanja sprejel zakon za totalno mobilizacijo vseh delovnih moči za prosekucijo vojne. To bi dalo vladi pravico odločati, kje naj vsak moški in ženska dela. Razume se, da bi vlada tako oblast rabila le v slučaju skrajne potrebe.

Za uporabo 4-F moških in konvencije bolničark

Se predno se sprejme zakon za splošno mobilizacijo delovnih moči, naj bi kongres avtoriziral vlado, da se vse moške, ki spadajo v razred 4-F, uporabi na tak način, da bodo čim več prispevali k vojnemu naporu.

Poleg tega naj bi se zakon za selektivno vojaško službo popravil v toliko, da bi vlada imela pravico vpoklicati tudi bolničarke.

Obvezna vojaščina in delo za 60,000,000 mož po vojni

Po vojni naj bi se uvedla splošna obvezna vojaška služba za mlade moške, in vlada mora gledati, da vzajemno s privatnimi podjetji preskrbi delo za 60 milijonov oseb.

Vlada naj bi podvzela potrebne korake za financiranje novih malih podjetij in za produktivno bižniško ekspanzijo, ampak za polno zaposlenost bo treba podvzeti razširjenje in razvoj naravnih virov in koristnih javnih naprav.

Davčni sistem se mora preurediti, da bo odgovarjal potrebam dežele, ko se vrne mir, in da bo pospeševal privatna podjetja.

Končna zmaga gotova; ima zaupanje v Eisenhowerja

Z ozirom na položaj na bojnih frontah je predsednik izjavil, da glede končne zmage ni

nobenega dvoma, dasiravno bodo naše izgube težke. Rekel je: "Napravljeni bodo nadaljnji obupni poizkusi za zlomitev naših linij. Mi ne smemo nikdar napraviti te napake, da bi si domisljali, da so Nemci tepeni, dokler se ni podal zadnji nacijski Jaz imam popolno zaupanje v gen. Eisenhowerja."

Obrniviši se na razvoj vojne na Pacifiku, je predsednik izjavil, da je bil sovražnik pogin več kot tri tisoč milj daleč nazaj preko centralnega Pacifika, in obljubil, da bodo ameriški superbombniki v vedno rastočem številu razbijali Japonsko samo.

Priporočila hladno kri glede mednarodnih komplikacij

Predsednik je izrazil trdno upanje, da bo leto 1945 prineslo začetek dela za organiziranje sistema za svetovni mir, iz česar se sklepa, da bo v tem pogledu še letos predložen senatu vsaj del načrta predvidevane svetovne organizacije.

Roosevelt je odkrito priznal, da ga položaj na Grškem in Poljskem navdaja s skrbjo, potem pa je opozoril, da se nobeno teh vprašanj ne da rešiti na enostaven način in da se mora vzeti v poštev, da ima Amerika obligacije, dasiravno niso legalne, napram zamejnim vladam, napram voditeljem podtalnih gibanj, zlasti pa napram našim velikim zaveznicam, katere so v mnogo več pretrpele kot pa Amerika.

Načela Atlantskega čarterja bodo uveljavljena

Predsednik je izjavil, da bodo Zed. države zastavile svoj vpliv, da se uresničijo načela Atlantskega čarterja "v kolikor je to človeško mogoče."

Rekel je, da so zavezniške sile obljubile, da bodo dovolile vsem osvobojenim narodom, da si izberejo take vlade, kakršne sami hočejo, in dostavil, da vsled razmer, ki obstoje v osvobojenih deželah vsled notranjih napetosti, je danes težko uganiti, kakšno samovlado ljudstvo v resnici želi.

"Mi potrebujemo nadaljno prijateljstvo naših zaveznikov v tej vojni," je rekel predsednik. "In potrebovali bomo to prijateljstvo v miru. Vse ogromne žrtve naših sinov in bratov bodo zaman, ako bi se ta vojna končala v zlomitvi sloge med Združenimi narodi."

Materi obtoženi

V neki down-town gostilni sta bili aretirani Mrs. Shirley Hutchinson, stara 20 let, in Mrs. Roberta Steele, stara 22 let, ki sta pili in plesali s tujimi moškimi, medtem ko so bili njiju mali otroci doma brez pravega varstva. Moža obeh se nahajata v armadi.

Kratke vesti

MONTGOMERY JE DOBIL POVELJSTVO 4. ARMAD

LONDON, 6. jan. — Tu je bilo včeraj uradno naznanjeno, da je postal feldmaršal Sir Bernard Montgomery poveljnik štirih zavezniških armad severno od nemškega vdrta v Belgijo. Imenovanje je izzvalo splošno odobravanje v britski javnosti.

DEKLE OPROŠČENO V UMORU DETETA

LOS ANGELES, 6. jan. — Dorothy Jean Purcell, 19-letna farmersko dekle iz Iowe, ki je porodila dete v nekem hotelu in ga zagnalo skozi okno, je bila oproščena, potem ko je sodnik odločil, da ob času, ko je to storila, ni bila pri zdravi pameti.

POLICIJSKI NAČELNIK USTRELJEN V URADU

ALBANY, N. Y. — Tekom prepira z nekim detektivom je bil ustreljen tukajšnji policijski načelnik William Fitzpatrick. Detektiv, ki je bil intimen prijatelj ustreljenega, se je takoj sam izročil policiji.

CASNIKARJI BAJE NE MOREJO PISATI RESNICE

SAN FRANCISCO. — Chas. Kenrick, predsednik Schlage Lock Co., ki je s petimi drugimi tovarnarji obiskal bojne fronte v Evropi, je izjavil, da so mu casnikarji v Franciji rekli, da javnosti ne morejo predložiti resnične slike položaja, ker vojaška cenzura črta vse neugodne stvari, ki jih omenjajo v svojih poročilih.

BOLEZEN

Pod zdravniško oskrbo se nahaja na svojem domu poznani Anton Garbas, 5612 Linwood Ave. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnjo okrevanje!

REKORDNA ZIMA V CLEVELANDU POVZROČILA \$2,000,000 STROŠKOV

Računa se, da sta sneg in mraz v Clevelandu, kakršnega se ne pomni že mnogo let, povzročila nič manj kot dva milijona stroškov. Skoro neverjetna vsota je razdeljena kot sledi:

Avtomobilisti so plačali milijon dolarjev, da se je njih vozilo potegnilo iz snega in za popravila v zvezi s tem. Samo avtomobilski klub je od svojih članov prejel 50 tisoč klicev za pomoč.

Najmanj 3 procenote delavcev v tovarnah je zamudilo več ur ali pa poln dan dela, in izgube na zaslužku znašajo najmanj \$500,000. Kidanje snega je mesto do sedaj veljalo \$60,000, tolna vsota bo narasla na \$100,000, predno bodo ulice čiste. Izredni stroški mestnega transitnega sistema znašajo \$175,000.

K temu je treba dodati še razne druge stroške, ki so narasli vsled ostrega mraza, zlasti povečana raba premoga, za kar ni mogoče dobiti točnih števil.

Poljedelski direktor

V soboto je Frank J. Lausche imenoval John M. Hodsona za državnega direktorja poljedelstva. Novi guverner ima imenovati še tri člane kabineta. Hodson je 65 let star, aktiven farmar, in je svoj čas zastopal Williams okraj v državni zbornici.

Most ostane

Župan Burke je sporočil vojnemu departamentu, da mesto ne bo odstranilo Lower Maine mostu preko reke Cuyahoga, ker za to sedaj nima denarja na razpolago, ako pa zvezna vlada vztraja na svojem stališču, naj preskrbi potrebni denar.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

EMIL LENGYEL:

ALI SE BO MADŽARSKA OBRNILA PROTI VZHODU?

Avtor spodnjega članka je dr. Emil Lengyel, pomožni profesor na New-yorški univerzi, kjer poučuje pedagogijo. Dr. Lengyel, ki je madžarskega porekla, je avtor več knjig in dober poznavalec razmer v centralno-vzhodni Evropi. Članek je originalno izšel v reviji "New Europe."

Medtem ko ljudstva Združenih narodov želijo vedeti, kaj storiti z Nemčijo po vojni, pa se je madžarski problem prežrl. To navzlic dejstvu, da ako bi ne bilo madžarskega problema, ki nacijski problem danes ne bil tako akuten. Rešitev teh dveh problemov je tudi medsebojno povezana.

Madžarski problem ima dve strani — mednarodno in domačo. Skozi več kot tisoč let je bila Ogrska tuje telo v Podonavju. Madžari niso sorodni svojim sosedom: Nemcem, Slovanom in Romanom. Oni so člani finsko-ugrijanske skupine in njihovi plemenski sorodniki se nahajajo daleč na severu in na vzhodu. Madžari dejansko tvorijo zagazdo v velikem slovanskem svetu, katera loči severne Slovane, kot so Čehi, Slovaki in Poljaki, od južnih Slovanov, kot so Srbi in Hrvati.

Madžari se niso mogli drugače vzdržati na površju kot da so se priklopili h kateremu svojih mogočnih sosedov. Madžarski kralj Sv. Štefan je že v 10. stoletju nagnosko predvideval, da bo v porajajoči se veliki borbi med Vzhodom in Zapadom zmagal Zapad. Njegovi nasledniki so skušali spremeniti Madžarsko v centralno točko evropskega vzhoda, ampak njihovi načrti so se izjalovili v pričo hunske invazije v 13. stoletju, od katere niso nikdar prišli popolnoma k sebi.

Ko se je borba med Vzhodom in Zapadom nadaljevala, so Madžari vrgli svoje sile zdaj na stran ene zdaj na stran druge dinastije, katera se jim je pač zdela močnejša.

V 16. stoletju so bili Madžari prisiljeni pod oblastni obroč Habsburžanov in so ostali tam do konca prve svetovne vojne.

Ko je Hitler nasledil habsburški dedščini, je Madžarska postala nacijski satelit. To se je zgodilo navzlic temu, da niso bili napram firerju in njegovim Nemcem prijazno razpoloženi niti madžarski vladajoči razredi niti preprosti ljudje. Madžarski magnati so zrl s prezirom na "sobnega pleskarja" in bivšega kaprola. V njih očeh je bil celo pruski junker na nižjem klinu socialne lestve. Bili so ponosni na svoj "zapadnjaški duh" in nautčili so se po opičje posnemati aristokracijo Anglije.

Madžarska vas ne ljubi Nemca nič bolj kot plemstvo. Vzrok temu morda je, ker so kmetje smatrali Habsburžane za Nemce in so imeli malo rabe za avstrijsko vladarsko hišo. Poleg tega so se Nemci med prvo svetovno vojno obnašali kot roparski sovražniki, ne pa kot prijatelji. To gledanje madžarskega kmeta se jasno zrcali iz nekaterih najbolj razširjenih pregovorov, kot n. pr. "Madžar, ne zaupaj Nemcu," in pa "Nemec je zvit."

Tesno povezana z mednarodno fazo je domača stran problema. Akoravno je bilo to že često povedano, vendar ni nobena fraza, ako se reče, da je fevdalizem ostal na površju na Madžarskem do današnjega dne. Tlačanstvo je bilo sicer že pred sto leti uradno razveljavljeno, ampak dejansko še vedno obstoji. Do današnjega dne je naslov najvišjega uradnika v vsakem okrožju "soodnik služinčadi" ali "szolgabiro," ki je pravcati tiran. Na milijone ubožnih kmetov dela na zemlji takozvanih "tisočhektarskih magnatov," med katerimi so nekateri, ki lastujejo na deset tisoče akrov.

Posledica tega je, da je beda kralj sredi izobilja. Na najbogatejši zemlji v Evropi je na milijone bornih kmetov, ki niso drugega kot vreče kosti. Nekaj drznih mladih pisateljev je pred nekaj leti našlo na ogrskih

ravninah skrajno mizerne razmere. Ti vaški raziskovalci, kakor se jih je imenovalo, so našli brez števila otrok, ki niso sploh nikdar v življenju okusili mesa. Eden izmed "bolje situiranih" otrok je na vprašanje enega teh pisateljev odgovoril: "Danes sem jedel jajce in bilo je dobro. Rad bi še kdaj jedel jajce." Iz vasi so šli ti mladi raziskovalci naravnost v ječo.

Ker so magnati le peščica, držeč v suženjstvu milijone ljudi, morajo iskati zaščito proti množicam s tem, da se obračajo za podporo na mogočne tuje narode. To nam pojasni, zakaj so se morali družiti s Habsburžani in Hitlerjem. Najhujši sovražnik madžarskega ljudstva je bil vedno madžarski vladajoči razred.

Ko je Hitler zavzel Avstrijo, mu je bila odprta pot na Ogrsko. Ko je zavzel Ogrsko, mu je bila vsa južnovzhodna Evropa izročena na milost in nemilost. "Kdorkoli je gospodar Ogrske, je gospodar Podonavja," ni nobeno pretiravanje. Po pograbitvi južnovzhodne Evrope je imel ogromno napadalno desko za napad na Sovjetsko unijo. Ako bi bila njegova ruska kampanja uspešna, bi bilo vse pripravljeno za njegov splošni napad proti Zapadu.

Nemčiji se mora zapreti pot na Ogrsko, ako se noče ogroziti miru od one strani. Ako se tam zapre pot, bo usodepolni nemški "Drang nach Osten" ustavljen. To je razlog, zakaj madžarski problem zasluži večjo pozornost kot pa bi upravičevala velikost dežele.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago, Ill.

Adamič se zahvaljuje

SANSov častni predsednik Louis Adamič se pristočno zahvaljuje slovenskim Amerikancem, ki so mu za božične praznike in novo leto poslali več sto voščilnih kart in pisem. Večina teh je prišla od prijateljev in članov SANSa in ker mu njegovo delo ne dopušča, da bi se vsakemu pismeno zahvalil, je pismo zapisal tajnika SANSa, da v njegovem imenu izreče pristržno zahvalo za vsa voščila ter da tudi on želi vsem vse najboljše v letu 1945.

V januarski številki magazina "Woman's Day" je priobčen Adamičev članek o ameriških Jugoslovanih pod naslovom "Americans from Yugoslavia". Zanimal bo marsikatero Slovenca. Revija se lahko kupi v vsaki A & P prodajalni.

Kaj piše dr. Pearson

Dr. Pearson, znani člankar in radio komentator je dne 18. decembra objavil sledeče vrstice o političnem sporu med Anglijo in Italijo:

"Washington — Italijanski premier Bonomi je pisal predsedniku Rooseveltu dolgo pismo, obsegajoče sto strani, v katerem je podrobno obrazložil italijanske pritožbe proti Angliji. Kadar bo to objavljeno, se bodo zdele grške potežkoče z Anglijo malenkostne.

Med pritožbami, ki jih je Bonomi predložil Bili hiši, so tudi predajni pogoji, katere so Angliji vsilili — seveda z ameriškim privoljenjem. Ti pogoji niso bili nikoli objavljeni in eden glavnih vzrokov za to je, kako bo javnost reagirala glede Churchillovih naravnost imperialističnih zahtev.

Premirje zahteva od Italije odpoved v korist Anglije otoka Pantelleria, ki leži ne daleč južno od Sicilije. Ta mali otok, ki meri komaj 58 štirjaskih milj, bi vedno ogrožal Italijo — iz vojaškega vidika. Toda Churchill ga zahteva, da obvaruje "krvno žilo" britanskega imperija — morsko zvezo do Suera po Sredozemskem morju. Nekateri ameriški voditelji smatrajo, da ima prav, upoštevajoč velike težave v prevažanju blaga okrog Afrike, na katere so naleteli Angleži ob začetku vojne.

Jadranska luka Trst bo odvezeta Italiji in postala prosta mednarodna luka; in pogoji

premirja, tudi določajo, da mora Italija prepustiti Franciji del svoje "žitnice" — Piedmont.

Italijanom je bilo obljubljeno, da bodo ti pogoji nekoliko olajšani, sorazmerno s pomočjo, ki jo bo Italija nudila zaveznikom v vojni proti Hitlerju. Toda, se pritožuje Bonomi, Angleži so omeljili italijansko vojsko na borihih 11,100 mož in odločno zahtevajo, da se razoroži vsak gerilec in vsak partizan v vseh okrajih, ki so jih zavzeli zavezniki.

Angleška oblast je tako popolna, da je bil Badoglio obveščen, ko je zadnji pomlad Rusija priznala njegovo vladno, da nima nobene pravice obveščati z nako drugo vladno, če je zaveznica ali ne. Pisec tega obvestila je bil general-lajtnant Frank Noe Mason MacFarlane, tedanji načelnik zavezniške oblasti komisije za Italijo. Posledica tega je bila, da Moskva ni poslala svojega poslanika v Rim, niti ne Italija svojega zastopnika v Moskvo, dasiravno je Rusija priznala Badogliovo vladno v Italiji.

Ta članek smo objavili iz razloga, da naši člani lažje razumejo mednarodne homatije v Sredozemlju in angleške načrte glede Trsta, kateri bi po vsej pravici moral pripadati Jugosloviji.

Relifna akcija

Božični prazniki in zima so zastavili nekoliko našo pomožno akcijo, toda vzlic temu je naš urad prejel \$1,860 za Vojni relifni fond Amerikancev južnoslovanskega porekla in to od 15. do 28. decembra. Skupna vsota, ki je bila preko SANSa poslana v newyorški urad za nujno pomoč trpečemu narodu v Jugosloviji, znaša \$60,522.39.

V tej dobi smo prejeli prispevke od sledečih:

Valley, Wash.: Agnes Justin je poslala za relif \$25, za SANS pa \$5.00.

Cheswick, Pa.: Frances Dovjak je darovala \$2 za reveže ter kupila dve zvezdi.

San Francisco, Cal.: Frank Vidmar je daroval \$25. Omenja tudi, da se slovenski časopisi vse premalo brigajo za naše kraje pod Italijo. Če so naši kraji italijanski "po naravi", tedaj bi se tudi Finci in Ogrji morali povrniti odkje so prišli — v Mongolijo.

South Chicago, Ill.: Jennie in Louis Kosela sta darovala \$5.

Chicago, Ill.: Pevski zbor Preseren je daroval iz blagajne \$50, posamezniki pa: Frank Japič \$50, Rudolf Sedlar \$10, L. Volk in Anton Udovič vsak \$5, Jennie Koren in Mrs. Stanley Možina vsaka \$3, Mary Cervenka \$1, družina Frank Zlogar pa \$15.00. Skupna vsota, ki je bila izročena blagajniku SANSa bratu Cinkarju znaša \$142.00.

Raton, N. Mexico: Na seji društva št. 297 SNPJ so se člani spomnili velike potrebe ljudstva v Jugoslaviji in zbirali skupaj \$33.50. M. Demsik je daroval \$7, D. Grujecić \$5, J. Cash in S. Gustović po \$2, J. Radošević in T. Kinkela po \$1.50, T. Šrok, T. Kalčič, P. Slavec, M. Lončar, Bob Star, M. J. Demsik, V. Polz, F. Peterlin, V. Krivokapič in J. Pavlič vsak po \$1, osem članov pa po 50 centov. Znesek nam je poslal tajnik društva Joe Radošević.

Hackett, Pa.: Pri podružnici št. 90 so nabrali: Louis Lajevic \$66.26, M. Maks Florjančič \$63.50, Antonija Slanovič \$35 ter Johana Lajevic in Mary Progar \$44.80. — Skupno vsoto \$209.56 je poslal podružnični tajnik Louis Lajevic; namenjena je Sloveniji.

East Palestine, O.: Anton Brelih, tajnik društva št. 55 S. N. P. J. je med rojaki in drugimi naseljenici nabral lepo vsoto \$262.50 in jo poslal SANS-ovemu blagajniku. Pomagala mu je tudi sestra Mary Trobec. V svojem pismu pravi: Ko bi imel več časa, bi še več nabiral med Amerikanci, kajti še nobeden mi ni odklonil. Več jih je darovalo po \$5 in so bolj usmiljeni kot nekateri Slovenci, ki bi lahko dali. Vprašali so me, ako ne dobivamo podpore od "community" fonda. Rekel sem da nekaj, a ne zadosti. Jaz sem v tem mestu že 37 let, pa je to prva prošnja za naš narod. Mi pa darujemo vedno in malokdaj odklonimo. Naša naselbina šteje le 20 slovenskih družin, katere imajo sedaj 28 fantov v armadi.

Detroit, Mich.: Naša pridna delavka in neumorna nabiralka Mary Rant je zopet nakolektirala znesek \$70, katerega smo kreditirali podružnici št. 1. Na veselič dne 10. decembra so znašli darovi \$633.50 in skupni prebitek se računa okrog \$1000.

Waukegan, Ill.: Jože Zelenc je prispeval za SANS \$10 mesto svetja na grob svojega pokojnega bratranca Martina Zelenca, ki je pred kratkim umrl v New Yorku.

Midland, Pa.: Anton Russ in Jerry Mikuš sta darovala po \$5 vsak — za ambulanco, ako se pobira. Denar je izročen za pomožno akcijo WRFASDD.

Johnstown, Pa.: Frank Chuchek, tajnik podružnice št. 53, je poslal vsoto \$49.00, katero so nabrali: Frances Vidrih \$30, Fr. Chuchek pa \$19.

Anaconda, Mont.: Marija Keschan je poslala \$10, katero vsoto je darovalo društvo št. 308 SNPJ.

Export, Pa.: Aleksander Škeřlj, tajnik podružnice št. 98, je nabral za relif \$45.50, za SANS pa \$6.00.

Chisholm, Minn.: Društvo št. 110 SNPJ je darovalo \$25, Matija Pogorelec \$1, Frank Klune pa \$5. Poslal je tajnik podružnice brat Klune ter priložil tri članarje.

St. Louis, Mo.: V tem okraju je organiziran poseben odbor, ki se peča z nabiranjem blaga in gotovine za WRFASDD. Tajnica je Theresa Speck, blagajnik pa Martin Gjalusi, od katerih smo prejeli ček za \$260. Nabiranje denarja in obleke se še vedno nadaljuje.

Kemmerer, Wyo.: John Kr-

žišnik, tajnik podružnice št. 40, je poslal znesek \$33.00, katero vsoto je izročil glav. blagajniku JPO, SS Leo Jurjovec.

LaSalle, Ill.: Blagajničarka podružnice št. 49 sestra Emma Shimkus nam je poslala ček za \$112.00, katero vsoto so darovali sledeči: rev. S. Kassovic, Louis Kosem, Mrs. Jos. Mauser po \$5; društvo Triglav št. 2 SNPJ \$25; Moški klub Slovenskega narodnega doma \$10, člani društva Triglav \$12.75; člani društva od Boja do Zmaja SNPJ \$8, Fr. Hladnik \$1, nabrala v veseli družbi v Slovenskem domu Frank Bruder in Frank Gregorič \$40.25.

Los Angeles, Cal.: Jacob Stonić je poslal \$12, kar so darovali: po \$5 Helena Jerina in Marie Hartman, po \$1 pa Ivan-ka Bros in Frances Ingersol.

Tiona, Pa.: Frank Oblak je poslal \$12 za pomožno akcijo \$1 pa za zvezdice.

Cle Elum, Wash.: Mary Zevart, tajnica društva št. 371 SNPJ je poslala znesek \$65.50.

Virden, Ill.: Za podružnico št. 24 je Frank Heršič nabral \$9. Darovali so: društvo št. 74 S. N. P. J. \$5, po \$1 pa Fr. Reven, John Belčar, Fr. Kuhar in Fr. Lokošek.

Poročilo o nabiranju obleke bo objavljeno pozneje.

Mirko G. Kuhelj, tajnik.

Urednikova pošta

Z letne seje Progresivnih Slovenk, krožek št. 2

Z letnimi sejami smo zaenkrat pri kraju. Članstvu je bil na njih podan celoletni pregled delovanja. Odbornikom onih društev, ki so imeli v svojih poročilih zaznamovan napredek in uspeh so letne seje v zadoščanje — saj tu imajo članstvu priliko pokazati, da so po svoji najboljši moči storili ono, kar je članstvo od njih pričakovalo pred letom, ko jih je izvolilo v različne urade. Da, letne seje so poseben dogodek in ker so naši društveni fantje in dekleta od fare — že poskrbijo za lep "report", kot tudi za likof, ki je neobhodno potreben za primeren zaključek istih.

Se prav poseben vzrok, da s ponosom gledajo na svoje delo v preteklem letu imajo pač "Progresivne Slovenke", ki so se vro izkazale in izvršile ogromno delo v pomoč naši nesrečni stari domovini. Začule so klic poteptane, oropane in krvavljene rodne grude; šle na delo in zbrale \$7,500.00 za zdravniške potrebščine, kar je bilo poslano na Vojni relifni fond v New York.

Zbrale in odposlale so 10 ton ali 20,000 funtov obleke. Vsak kos je bil skrbno pregledan, izčiščen in pokrpan, ako je to potreboval.

Zamislite si koliko zabojev se je potrebovalo in drugih potrebščin in koliko pridnih rok — saj toliko obleke predstavlja že celo skladišče. Krožek št. 2 je hvaležen Mr. Frank Mervarju, lastniku čistilnice oblek, ki je dosedaj izčistil 400 kosov obleke brezplačno — Zahvalo in priznanje zaslužijo tudi ti naši moški prijatelji, ki so na en ali drug način pomagali pri odpremi zabojev: Mr. Anthony Zakrajšek in Joe Fabjančič, o-skrbnik S. N. D., ki sta bila dnevno na uslugo, ter Math Mesec, Krist Stokel, John Centa, John Tavčar, Janko Rogelj, John Pollock in Louis Peterlin. Vsi fest fantje — saj jih poznate, ker njih delo se očituje v vsem našem naprednem javnem življenju. Članice, ki so

skoro sleherni večer hodile šival v SND, so obljubile svoje delo nadaljevati tudi to leto in apelirajo na vse zavedne žene — tudi nečlanice, da se jim pridru- žijo. Pridite v Slovenski narodni Dom ob večerih v prvo nadstropje poleg dr. Omanovega urada. Za vse je in bo dovolj dela.

Well taka so bila poročila na letni seji krožka št. 2 Progresivnih Slovenk in smelo trdim, da je ni bilo članice v dvorani, ki bi se ne počutila ponosno, da je del skupine, ki si resnično prizadeva služiti plemenitemu namenu — pomagati svojemu bližnjemu.

Z volitvami smo kar hitro končale, vedoč pač, da takih ob- bornic se sploh ne more nado- mestit z boljimi, ker jih ni prejšnjemu odboru je bila do- dana le podpredsednica Fran- ces Legat. Po končani seji so se vse oči obrnili v smer naš- Gushi Franceškinove, kar pome- ni, da je prišel čas, ko bo od- krila beli prtiček s čarobnega koška njenih delikatov — kar dela že 7 let in kar je samo en vzrok, da jo imamo članice ta- ko rade in v čislh imamo pa še sto drugih, da jo spoštujemo, a ni povodov, da bi vse naštevali to pot.

Ze do tu je bil lep večer in zadovoljstvo se je zrcalilo na vseh obrazih, kar stopi Josie Zakrajškova a mizi naloženi za božičnimi darili "skrivnih se- ster" in na katero smo se rade dovedno ozirale cel večer in Joyce je raznesla vsaki svoj za- boj, ki je vseboval dvojke skriv- nosti — dario in identiteto svo- je skrivne sestre, sledili so vzkliki začudenja in občudova- nja, rokovanje in tu in tam sen- opazila tudi poljubček — ej, in- tudi delezna sem ga bila — ta- ko smo bile dobre volje!

Tej seji sta prisostvovali tudi dve vrli in zavedni Slovenki, Cecilija Cecilia V. Brodnik in Alicie Mirtich iz West Parka. Nj- ma gre tudi zasluga in prizna- nje za zbiranje obleke po West- parkski naselbini in sta vsi zvo- zile v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. Vesele in ponosne smo, da ste se na n- pridružile in želimo, da pride prihodnjič z vama na sejo tudi Mrs. Bizjak, kajti tudi ona je zavednosti in človekoljubnosti vama enaka in bi spadala v naš krog.

Ura je odbila enajst, ko smo se poslavljale od svojih skri- nih sester in stiskajoč pod paz- duh božična darila, odpravili proti domu. Pot je bila ledena in splozka in jaz sem se pošte- no bala za svojo dragoceno va- zo — zato sem si dovolila var- stvo ob rokah prijateljic Sub- ljeve in Legatove, ko smo skup- no korakale po Addison Rd. in glasno komentirale potek več- ra ter motile tišino mrzle no- — pa, kdo bi zameril — treba je bilo dati duška razigrani- čuvstvom.

Josephine Petrič, članica

Kupujte vojne bonde in vojno-vred- valne znamke, da bo čimprej poražen- osiše in vse, kar ono predstavlja!

LEPI STRIČEK

BEL-AMI

Francoski spisal — GUY DE MAUPASSANT

Prevel — OTON ŽUPANČIČ

(Nadaljevanje)

arhuja v volneni jopi jima dprla: "Kaj bi pa že spet?" — je dejala, zapazivši t-Potina.

govoril je: "Pripeljal sem gospoda, ki je policijski ornik, in bi rad poznal vadevo."

ustila ju je v sobo in je vedovala: "Še dva sta pri vami, za novine, kaj vem?"

tem se je obrnila proti Du- "Tak ta gospod bi rad?"

a. Afi vas je aretiral nra- policijski?"

gnila je roke: "Nikdar ne, gospod, nikdar nikoli ako-le-le je bilo. Moj dobro streže, ampak sla- ga. To sem že večkrat sa- pa nisem nikoli besede la; zadnjič pa zahtevam untu kotletov, eseeve, ker la moja hči in moj zet pri pa zapazim, da mi daje meček kosti od ostankov, kosti od kotletov, ne re- ampak od mojih ne. Lah- si bila naredila od njih tudi ne rečem, ampak če nam kotletov, potem ne nam ostankov od drugih. Jaz nimam, da tega ne vzamem, že začne zmerjati s staro se-to, jaz mu pomolim pa- ra goljufa pod nos; krat- ino, beseda da besedo, in ta- za se ravšala, da se je na- ivnad sto ljudi pred mesni- ro so se smejali, smejali! In- sop je privabil stražnika, ta- ukaže, da se morava do- ti pred komisarjem. Bila- im, in poslal nas je od se- ni nobenega obsodil. Po- hodim drugam po meso, ne grem več niti mimo- de, da se izognem vsaki- ki."

Alknila je. Duroy je pra- to je vse?"

je vsa gola resnica, go- — starka mu je ponu- ašo zganja, ki jo je on

odklonil, a tiščala je, da naj omeni v policijskem poročilu krivo vago tistega mesarja.

Duroy se je vrnil v uredništvo in je sestavil odgovor.

"Anonimen dopisun v 'Plume' je stopil na prste ter se obregnil name radi stare ženice, o kateri trdi, da jo je aretiral nra- stveni policist, kar jaz zani- kam. Sam sem bil pri gospe Au- bert, ki ima najmanj šestdeset let, in pripovedovala mi je po- drobno svoj preprič z nekim me- sarjem radi tehtanja kotletov, na kar se je vsa zadeva pora- vala pred policijskim komisar- jem.

To je čista, gola resnica.

Kar se tiče drugih podtkanj urednika 'Plume': preziram jih. Tudi ne odgovarjam na tako pi- sarjenje, ako pisec skriva svoje ime.

Georges Duroy."

Gospodu Walterju in Jaquesu Rivalu, ki sta pravkar prišla, se je zdel ta odgovor zadovoljiv, in sklenili so, da izide še tisti dan med dnevnimi vestmi.

Duroy je šel za časa domov, malo vznemirjen in razburjen. Kaj mu pač oni odgovori? Kdo neki je? Zakaj ta surovi napad? Pri srboriteh, kakoršni so žur- nalisti, bi utegnili iti ta ne- umnost še daleč, zelo daleč. Slabo je spal.

Ko je prečital drugi dan svo- jo notico v listu še enkrat, se mu je zazdela v tisku vse osa- fejša nego v rokopisu. Nekatere izraze, je menil, bi bil lahko ublažil.

Ves dan je bil kakor v vroči- ci in tudi naslednjo noč je sla- bo spal. Z zarjo je vstal, da bi si kupil tisto številko 'Plume', ki je imela prinesiti odgovor na njegovo izjavo.

Vreme je bilo zopet zahladilo, zmrazovalo je. Vodo v obcest- nih jarkih je bil zasgel mrz- kar na tekočem, in obrobjala je trotoarje z dvema ledenima tra- koma.

Prodajalci še niso dobili ča-

sopisov in Duroy se je spomnil dneva, ko je prišel na svitlo nje- gov prvi članek: "Spomini afri- kanskega chasseurja." Roke in noge so mu drevenele, so ga za- čele skeleti, zlasti konci prstov; in jel je tekati okrog steklenega kioska, kjer je žedela prodajal- ka nad svojim ogrevalom; skozi okno ji je bilo videti samo nos in rdeča lica izpod volnene ka- puce.

Naposled je vendar potaknil raznašalec jutranjih listov pri- čakovani zavitek skozi linico v oknu, in ženica je ponudila Du- royu razprostrto 'Plume'.

Preletel je stran z očesom in iskal svojega imena; najprej ni videl ničesar. Že si je oddahnil, kar zapazi stvar, med dvema črtama, kakor v okviru.

"Gospodin Duroy od 'Vie Française' nas dementira, a do- čim hoče postaviti nas na laž, laže sam. Vendar pa priznava, da je neka gospa Aubert na sve- tu, in da jo je policist odvedel na komisarijat. Torej: pred be- sedo 'policist' je treba samo pristaviti besedo 'nraštveni', in vse je povedano.

Toda gotovih žurnalistov vestnost je na istem nivoju, ka- kor njih talent.

S polnim imenom: Louis Langremont."

Tedaj je začelo Georgesu sr- ce silno razbijati, in vrnil se je domov, da bi se preoblekel, če- tudi ni prav vedel, kaj dela. Razžalil ga je torej, in sicer na tak način, da je vsako obotav- ljanje nemogoče. In zakaj? Za prazen nič. Radi stare babe, ki se je bila sporekla s svojim me- sarjem.

Hitro se je napravil in je kre- nil k gospodu Walterju, čeprav je bilo komaj osem zjutraj.

Gospod Walter, že pokonci, je čital "Plume." — "No," je spre- govoril z resnim obrazom, ko je zagledal Duroya, "sedaj se ne morete več umakniti?"

"Mladi mož ni ničesar odgo- ril. Ravnatelj je povzel: "Po- iščite nemudoma Rivala, da pre- vzame vaše zastopstvo."

Duroy je zajecel nekaj ne- razločnih besed ter je šel k pod- listkarju, ki je še spal. Ko je pozvonilo, je skočil s postelje; prečital je notico, potem pa: "Strela, tja bo treba iti. Koga hočete za drugo pričo?"

sept. 1944, ni vsebovalo, ker je bilo zelo kratko.

Društveni koledar

1945

13. januarja, sobota. — Glasbe- na Matica, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narod- nega doma, na St. Clair Ave.

14. januarja, nedelja. — Opereta in ples Mladinskega pev- skega zbora S. D. D., na Wa- terloo Rd.

20. januarja, sobota. — Društvo Kristusa Kralja KSKJ, ples- na veselica v avditoriju Slo- venskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. januarja, sobota. — St. Vi- tus Boosters Club, ples v av- ditoriju Slovenskega narod- nega doma na St. Clair Ave.

3. februarja, sobota. — Društvo "France Prešeren" št. 17 S. D. Z., plesna veselica v avdi- toriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

4. februarja, nedelja. — Po- družnica št. 106 SANS pri- redi shod in veselico v Slo- venskem društvenem domu, na Recher Ave.

10. februarja, sobota. — Ples društva "Cerkniško jezero, S. D. Z., v Slovenskem delav- skem domu na Waterloo Rd.

10. februarja, sobota. — Work- man's Benefit Society, ples v avditoriju Slovenskega na- rodnega doma, na St. Clair Ave.

11. februarja, nedelja. — Ples Zenskega odseka Slovenskega

delavskega doma, na Water- loo Rd.

11. februarja, nedelja. — Dram- ski zbor "Ivan Cankar", pred- stava v avditoriju Slovenske- ga narodnega doma, na St. Clair Ave.

17. februarja, sobota. — Dru- štvo "Comrades" št. 566 S. N. P. J., plesna veselica v avdi- toriju Slovenskega narodne- ga doma na St. Clair Ave.

18. februarja, nedelja. — Kon- cert pevskega zbora "Jadran" v Slovenskem delavskem do- mu, na Waterloo Rd.

3. marca, sobota. — Igro prire- di krožek št. 3 Progresiv- nih Slovenk v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

10. marca, sobota. — Croatian Pioneers H. B. Z., ples v av- ditoriju Slovenskega narod- nega doma na St. Clair Ave.

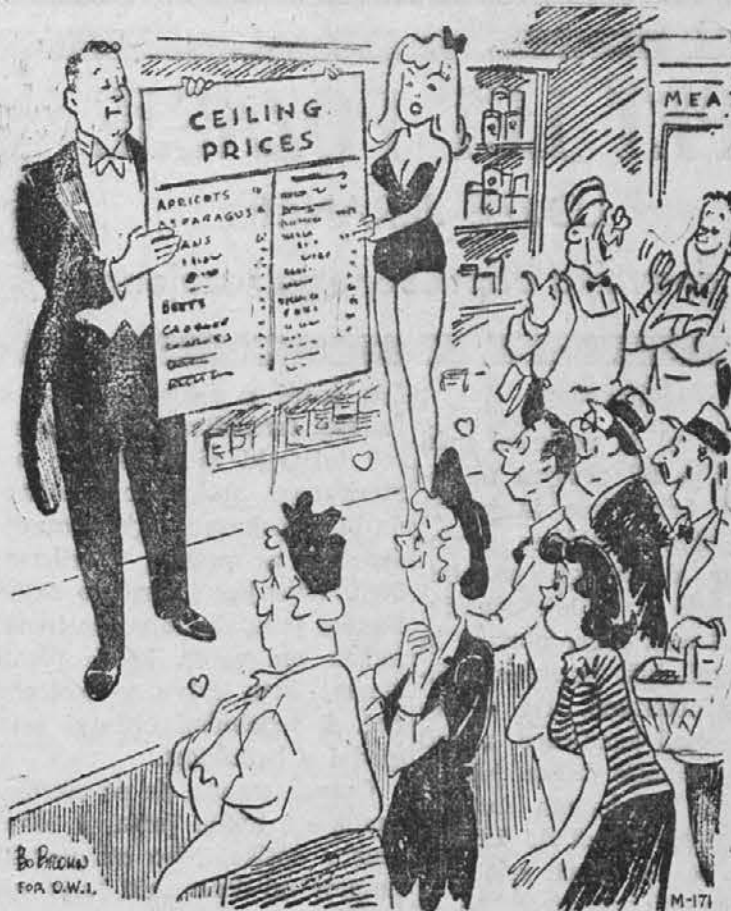
18. marca, nedelja. — Ples krož- ka št. 1 Progresivnih Slo- venk, v Slovenskem delav- skem domu na Waterloo Rd.

1. aprila, nedelja. — (Velika noč) Društvo "Spartans" št. 576 S. N. P. J., ples v avdi- toriju Slovenskega narodne- ga doma na St. Clair Ave.

7. aprila, sobota. — Društvo "Cleveland" št. 126 S. N. P. J., plesna veselica v Slo- venskem narodnem domu na St. Clair Ave.

8. aprila, nedelja. — Koncert Mladinskega pevskega zbora Slovenskega delavskega do- ma, na Waterloo Rd.

14. aprila, sobota. — Slovenska

GREAT IDEA OF YOURS, BIDDLEBUP, - NOW EVERYBODY NOTICES OUR POSTED CEILING PRICES!

Zenska Zveza, plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

15. aprila, nedelja. — Glasbena Matica, koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

22. aprila, nedelja. — Koncert pevskega zbora "Slovan" v Slovenskem društvenem do- mu na Recher Ave.

5. maja, sobota. — Croatian Pi- oneers, ples v avditoriju Slo- venskega narodnega doma na St. Clair Ave.

6. maja, nedelja. — Croatian Pioneers Bowling Tourna- ment v avditoriju Slovenske- ga narodnega doma, na St. Clair Ave.

27. maja, nedelja. — Društvo Sv. Vida, št. 25, KSKJ, pro- slava 50-letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

1941 1945

V BLAG SPOMIN

ob četrti obletnici kar je umrl naš ljubljeni soproj in dobri, skrbni oče

FRANK KALIN

atisnil je svoje mile oči dne 7. jan. 1941 leta

tiri dolga leta so minula odkar je prenehalo iti Tvoje zlato srce in so Te odnesli na njivo smrti, kjer spiš večno ezdravno spanje. Naša srca pa so žalostna. tako pozabit to gomilo, jer Tvoje blago spi srce, i nam brezmejno vdano bilo es čas do zadnjega je dne!

Zalujoči ostali:

ANGELA, soproga;

AMALIA, ANGELA in FRANK, otroci

Cleveland, Ohio, dne 8. januarja, 1945.

Mestne novice

NOVI URADNIKI

Društvo Cerkniško jezero št. 59 SDZ je na svoji letni seji iz- volilo sledeče uradnike za leto 1945: Predsednik John Rožanc, podpredsednik Tony Wise, taj- nica Katherine Pugel, blagajni- čarka Margaret Rožanc, zapis- nikarica Ursula Branisel, nad- zornika: Andy Jerman in Louise Skerl. Seje se bodo vr- šile vsak tretji četrtek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

DRAMSKI ZBOR "IVAN CANKAR"

Igralcem v igri "Vdova Roš- linka" se naznanja, da se bo vr- šila prihodnja vaja v torek, 9. januarja, ob pol osmih zvečer na odru S. N. Doma. Zaželjivo je, da ste vsi navzoči, tudi manjše vloge. — Režija.

"SLOVANOVA" SEJA

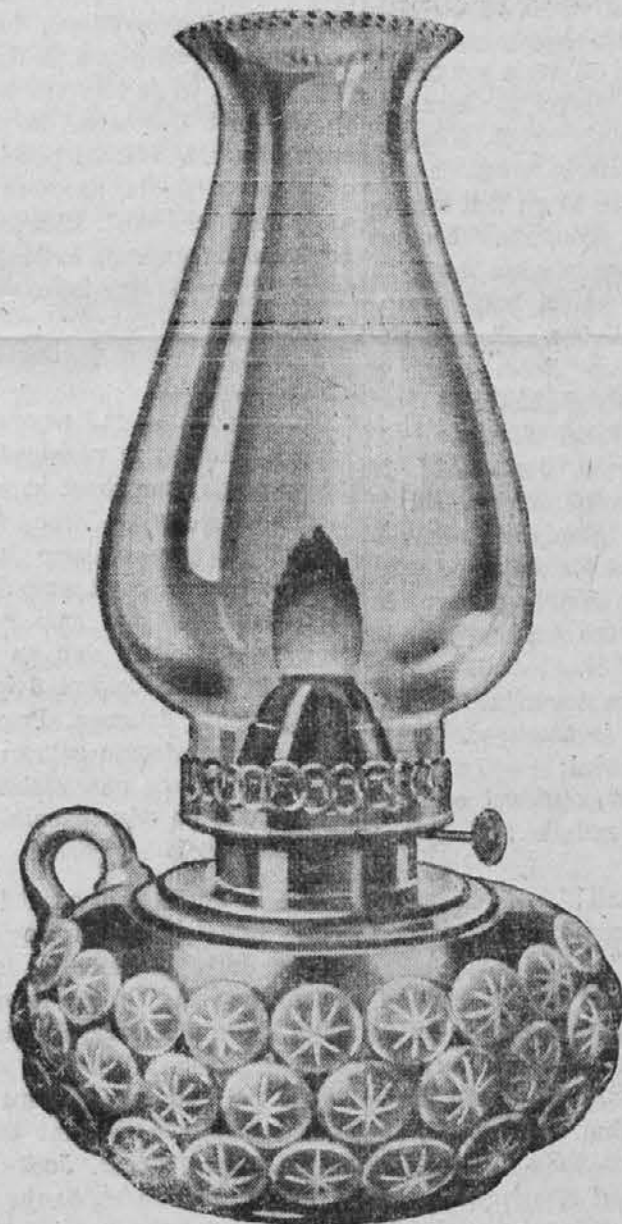
Seja pevskega zbora "Slovan" se bo vršila v torek, ob 8. uri zvečer v Slovenskem društvu- nem domu na Recher Ave. Pro- si se vse člane, da se je gotovo udeležijo.

PISMO IZ DOMOVINE

Mr. Joe Picely, 18701 Musko- ka Ave., je potom Rdečega kri- ža prejel pismo od svojega bra- ta Martina, iz Vavte vasi pri Straži, pri Novemu mestu. Pi- še, da so doma vsi zdravi, sin Polde je umrl v italijanski in- ternaciji, dalje, da sta tudi umrla Racman in stric Tonic. Iz Ambrusa, piše, da se nič ne ve. Obenem prosi, da bi se mu, ka- kor hitro bo moglo, poslalo staro obleko. Drugih novic pi- smo, ki je bilo pisano dne 9.

Ohio. . .

mi smo prišli na dolgi poti skupaj

Ohio, ti si dala Ameriki sedem predsednikov v 75 letih, odkar smo mi državljani v tvoji državi. V teh 75 letih si dala narodu prvo ulično

razsvetljavo, njeno prvo električno ulično že- leznico, prvo letalo, cash register, pnevmati- no kolo, self starter. Ti si postala največ- v industriji in ker so tvoji iz- ljani sanjali o boljših načinih producira- nja.

Mnogo teh iznajdb je zahtevalo nov razvoj od petroleja . . . in močje Standard Oil so bili na delu, da to izgotove. Stand- ard Oil je dala lubrikacijo za prvo letalo . . . za prve železnice

RADIJSKI DOGODEK ZA OHIO

POSLUŠAJTE OB 75 LETNICI ROJSTVA OHIO'S—CLEVELAND- SKI ORKESTER, DIRIGIRANPO HOWARD BARLOW: GLADYS SWARTHOUT, DÉEMS TAYLOR, JAN PEECE, VICTOR BORGE IN ZBOR S HEIGHTS ORSTOJEČ IZ 86 GLASOV.

V sredo 10. januarja od 8 do 9 zvečer WTAM-WHK-WGAR

PET LET POZNEJE

LOJZE JERANČIČ

(Iz dnevnika odpuščenega kaznjence)

(Nadaljevanje)

Časopis mi je poskrbel neki sosed, ki je bil obsojen na osemletno težko ječo in ga je ravnateljstvo jetnišnice z dovoljenjem državnega pravdnika obdržalo v sodnih zaporih, ker je bil mož dober obrtnik in tako rekoč hiši potreben. Mi mogre omenjam, da so takrat pošiljali kaznjence z nad enoletno kaznijo težke ječe v kaznilnico. V izjemnih slučajih so ga pridržali tudi do 18 mesecev, a čez to kazen zelo redko. Omenjeni kaznjence me je tudi pozneje zalagal z "duševno hrano," za kar sem mu še danes hvaležen. Zanimiva pri vsem tem je okolnost, da moj dobavitelj časopisov sam ni znal čitati. Bil je popolen analfabet.

8. april

"K zdravniku!" je zaklical paznik, ko je odprl vrata in me priganjal, naj hitim. V naglici sem si pogladil z roko razmršene lase in stopil na hodnik. Paznik me je vodil v III. nadstropje, kjer so se pred nekimi vrati zbirali bolehi in novodošli jetniki. Ko je prišla vrsta name, me je potisnil paznik v ambulančno sobo in zaprl za menoj vrata. Po steklenih omarah so bile zložene razne operacijske potrebščine, na belo pleskani mizi so stale prazne in polprazne steklenice najrazličnejše velikosti. Sredi sobe je stal "konj", na katerega je moral zlesti tisti, ki ga želi zdravnik natanko preiskati. Ob oknu je bila majhna pisalna miza, za njo je sedel v beli halji zdravnik. Dolg, košen paznik z nabrekli desnim licem (moj je strastno žvečil tobak), je stal v ozadju in čakal ukazov.

"Ste zdravi, Jerančič?" je prijazno vprašal doktor. Bil je oni, ki je v gumijasti rokavici odpiral mrtvi Faniki oko.

"Hvala! A zbolim gotovo, če bo to še dolgo trajalo," sem odgovoril.

"Verjamem vam in vas razumem," se je smehljaj. Nena doma je vprašal:

"Ste bili že zaslišani od preiskovalnega sodnika?"

"Že!"

"Ste priznali?"

"Ne razumem vas, gospod doktor..."

"Že prav, že," me je prekinil, "potem pa morate paziti, da se ne zagovorite. Seveda, seveda, to niso malenkosti! Umor likvidirajo navadno s smrtno kaznijo. Pa ne bo ta hudo, le ne razburjajte se! Zbogom!"

Odpravil me je tako naglo, da nisem prav vedel, kdaj sem bil zopet nazaj. Paznik je skrbno gledal, da nisem spregovoril s kakim jetnikom, in me je nemudoma spravil "domov".

9. april in nadaljni dnevi

Preiskava je potekala z veliko natančnostjo. Zaslišan sem bil vsak dan. Navadno so me vodili k sodniku okoli pete ure popoldne in smo končali vselej šele nekoliko pred osmo. Dasi nisem imel povedati ničesar novega, sem moral vendarle vedno in vedno ponavljati v bistvu že najmanj desetkrat prelete stvari. Sodnik je primerjal moje izpoved z izjavami prič in določal na ta način nadaljno smer preiskave. Ves čas pa je bil vljuden in priazen ter se ni niti enkrat poslužil metod, kakršne so v praksi pri policiji. Prizadeval sem si, da mu kar moč olajšam delo z jasnimi, resničnimi in točnimi podatki, kolikor so bili od mene odvisni. Spis, ki ga je vsakokrat prinesel s seboj, je postajal vsak dan obsežnejši. Gradivo se je kopi-

dobra mama v izrezanih vrstah.

Dne 13. aprila so me nenadoma premestili v celico številka 153. Zveze so se mi tu še pomnožile. Mnogi pazniki so v namenu, da bi zvedeli od mene kaj natančnejšega, odpirali vrata in prinašali sveže novice. Nekdo je povedal, da se govori marsikaj o blagajniških ključih iz kina "Tivoli", ki so jih baje našli pri meni.

Hrepenel sem po poročilih z doma in začel razmišljati, kako bi iztihnopal kako pismo in po isti poti prejel odgovor. Med razmišljanjem sem se lotil snazjenja čevljev. Drgnil in likal sem jih kar na "suho" tako dolgo, da so bili brezhibno nasvetljeni. Potem sem se spravil nad staro, pol zarjavelo žlico. V nekoliko urah je bila kakor srebrna. Po delu sem si privoščil tudi razvedrilo. Stopil sem k steni, v katero se je upiralo skozi okno sonce in jel loviti v malo žepno ogledalce žarke ter delati "zajčka". Zgodilo se je, da sem vse popoldne preslonel pri mizi in vrtal po možganih, kako bi dobil "necenzurirano" zvezo z domom. Naposled sem se odločil za drzen načrt, ki je tudi — uspel.

Dne 17. aprila sem dobil v celico majhen žepni nož, svinčnik, papirja in mamino pismo. Pol ure zatem pa še nekaj jestvin. Ko sem se prepiral, da me nikdo ne opazuje, sem raztrgal ovitek, iz katerega so padli iz časopisov izrezani članki in podlistki, tičejo se krvavega dogodka. Baš sem se bil poglobil v citanje, ko se pojavi na hodniku sumljiv šum. Naglo sem potisnil papir pod odejo in čakal. Vstopil je višji paznik in mi prinesel vso obleko, ki sem jo imel 31. marca zvečer na sebi. Velel je, naj se nemudoma preoblečem. Storil sem in mu sledil na sodišče k zaslišanju.

Da me je klical preiskovalni sodnik, me ni iznenadilo, zakaj moral sem biti pripravljen na to vsak hip. Sedaj so me vodili k sodišču tudi popoldne, ali v popoldanskih urah. Celo ob nedeljah so me zasliševali. Sodnik mi je posodil majhen koledarček in moral sem mu po dnevih naštevati kraj in čas sestanov s Petkovskovo ter najine pogovore. Lahko sem ustregel, zakaj natanko sem se spominjal vseh podrobnosti in rad sem si klical v spomin tiste nepozabne ure. Naposled je prišel sodnik a za njim je stopil v ozki hodnik oni svedok, ki me je bil prišel gledat že v policijske zapore. Na sodnikovo vprašanje, če me pozna, je odgovoril, kakor privikrat. Tóda sodnik se ni zadovoljil s trditvijo priče, da me je videla kritičnega večera pri "gramozni jami". Hotel je, da svedok to tudi dokaže. Odredil je, naj stopim v najtemnejši del hodnika. Nato je velel svedoku, naj pokaže, kako je šel mimo naju, ko sva s Faniko stala in

se pogovarjala.

"Oglejte si ga dobro in natančno, preden izgovorite," je opozarjal sodnik.

"I, saj ni bil noben drugi, gospod sodnik!" je odgovoril pritlikavi človek z naglasom, kakor da ne dopušča nobenega dvoma o zanesljivosti svojih besed.

"Dobro," je ugovarjal sodnik. "A povejte mi, po čem ste spoznali Petkovskovo, ko ste korakali mimo in kaj sta govorila?"

Mali oglasi

V najem

se odda stanovanje s 5 sobami, zgoraj, z gorkoto. Odda se majhni odrasli družini. Za naslov se poizve v uradu Enakopravnosti.

IŠČE SE

D3 ali D5 licenco, s poslopjem ali brez. Se tudi zamenja zidan bungalow. Zglasite se na 15308 Waterloo Rd., ali pokličite KE. 3536.

Slovenske plošče

Nenavadno velika zaloga valčkov, polk in popularnih komadov
Johnny's Record Shop
5815 Superior Ave.
Odprto od poldne do 9. zv.

J. G. Electric Repair

HE. 7000
Točna postrežba — delo jamčeno
Brezplačno pridemo iskati in pripeljemo nazaj. Popravimo in prenovimo velike in majhne električne motorje. Izvršujemo tudi popravila na električnih čistilnih preprog.
Vprašajte za JOE GORJANC

DELA VSLED OGNJA

Mi imamo popolno opremo za prenoviti ali popraviti kakršnokoli hišo ali poslopje. Računalje nudimo proračun. — Samo Slovenci.
MAVEC & CO.
GRADBENIKI
17110 Lake Shore Blvd., IV. 4900

ASTHMA

PIŠITE ZA BREZPLAČNO POIZKUŠNJO
CE TRPITE NA ASTHMI V SAPNIKI, valed kašlja in težkega dihanja — pišite za hitro, učinkovito poskusno posušilo brezplačno in brez rizike. Popravilne in od strani takozvani "brezplačni" slučajer posebno vabimo.
NACOR, 600 State Life Bldg., Indianapolis 4, Ind.

Vas muči naduha?

Pri nas si lahko nabavite najboljše olajšavo za to mučno bolezen. Zdravilo je jamčeno ali pa dobite denar nazaj.

Mandel Drug

Lodi Mandel
PH. G. PH. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 popoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Za delavce

Dobra dela NA RAZPOLAGO

pri
CLEVELAND GRAPHITE BRONZE CO.

Dom najboljših delovnih razmer v Clevelandu

48 do 70 ur

PLAČA OD URE MED NAJVIŠJIMI

ZA VAŠO PRIROČNOST

Imamo tri urade za uposliteve

1368 West 3rd Street
severno od Superior,
blizu Square

880 East 72nd Street
severno od St. Clair Ave.

17000 St. Clair Ave.
glavna tovarna

odprto dnevno 8:30 zj. do 5. pop.
ob sobotah do 12. poldne.
zaprto ob nedeljah

CLEVELAND GRAPHITE BRONZE CO.

Lathe operatorji
Toolmakers
in Tool mašinisti
Arc welderji

Nočno delo

Visoka plača od ure poleg bonusa za nočno delo

THE YODER COMPANY

5500 Walworth Ave.

(2 cesti južno od Lorain in W. 53 St.)

HOTEL STATLER

ima stalna dela za
Kuhinjske poročnike
moške in ženske
Splošne snažilce
moške in ženske
Busboys (18-45)
Counterwomen
Kuhe

Pri teh delih dobite obede in uniforme

Zglasite se v

Hotel Statler

E. 12th & EUCLID

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKÉ ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo

Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se

Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 90
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

PUNCH PRESS OPERATOR

(Dnevni in nočni shift)

ELEKTRIČAR

se potrebujejo za delo v naši tovarni za zmago

Geometric Stamping Co.

1111 E. 200 ST.

IV. 3800

TOVARNA, KJER SE PRODUČIRA ZA ZMAGO

Snazilke

POSEBNO DOBRI POGOJI ZA ŽENSKÉ ZA ČIŠČENJE

Prijazno delo v izvrstnem downtown poslopiju z uradi. Izborne delovne razmere.

Ure: 6.30 zv. do 2.30 zj.

Plača: 55c na uro — 48-urni tednik

Čas in pol za nadurno delo nad 40 ur v tednu

POČITNICE S PLAČO

Zglasite se po 6.30 zv. vsak dan razen ob sobotah

THE EAST OHIO GAS CO.

East Sixth & Rockwell

SNAŽILKE

Polni čas

Tedenska plača

Zglasite se na 5. nad.

EMPLOYMENT OFFICE

Wm. Taylor Son & Co.

Back the Attack!
BUY MORE THAN BEFORE

Punch Press operatorice

Plača od ure. 5 dni v tednu

The Guarantee Specialty Mfg. Co.

E. 96th St. & N. Y. Central R. R.

Dovoljeno nam je upoševati vhod.

POTREBUJE

PRESS ASSEMBLER

EXTERNAL GRINDER

ENGINE LATHER

OPERATORJE na

TURRET LATHER

OPERATORJE na

RADIAL DRILL PRESS

OPERATORJE na

VOZNIKA ELEKTRIČNI

VOZIČKA

TEŽAKE

Stalna dela sedaj in

Visoka plača od ure in

LEMPCO PRODU

DUNHAM RD.

MAPLE HEIGHTS

Help Sponsor a Fight

DESTROY

Health Champions and 4-H Club Hog Winner

At left, four national health champions, selected at the 23rd 4-H Club congress, held at Chicago, L. to R.: Lucille Latza, 16, of Letcher, S. D.; Robert Tolbert, 18, Paul's Valley, Okla.; Elizabeth Laughner, 18, Leetonia, Ohio; and Lyle Ramey, 15, Redwood Falls, Minn. At right, Raymond Taylor of Kentland, Ind., and "Prince," Chester White Barrow, ruled supreme champion.